

TOPRAK OLUŞUMU ve TOPRAK TÜRLERİ

- Toprağın oluşması için önce kayaların çözünmesi gerekir.
- Canlı kalıntılarıyla oluşabilir.
- Toprağın oluşumuna etki eden faktörler; iklim, bitki örtüsü, yer şekilleri, taşların özelliğidir.

a) Taşınmış Topraklar :

- Dış kuvvetlerin taşıyıp getirdiği malzemelerin birikmesiyle oluşur.
- Üç çeşittir.

Alüvyonlar : Kum ve çakıl gibi maddelerin oluşumuyla oluşan topraklardır.

Morenler (Buzul Taşlar) : Buzulların taşıyıp biriktirdikleri, üzerleri çoğu kez parıltılı yada çizikli taşlardan oluşur.

Lösler : Rüzgarların, kurak bölgelerden az çok yağışlı bölgelere taşıyıp yığdıkları, katmanlaşmış ince ögelerden oluşan toprak.

b) Yerli Topraklar :

- Bu topraklar, kayaların çözüldüğü yerde oluşan topraklardır.
- İki gruba ayrılır.

Nemli Bölge Toprakları : Bu topraklar nemin gür olduğu yerlerde, gür bitki örtüsüyle kaplıdır.

Kurak ve yarı kurak bölge toprakları : Kestane ve kahverengi bozkır topraklarıdır yani çöl toprakları.

ÜLKEMİZDEKİ TOPRAK TIPLERİ

Yüzölçümünün büyüklüğü iklimlerinin çeşitliliği, yer şekillerinin farklılığı ve ana kaya çeşitliliği nedeniyle Türkiye’de çeşitli topraklar oluşmuştur. Bunlar en sade şekilde sınıflandırılarak yerli topraklar ve taşınmış topraklar olarak iki grup altında toplanmıştır.

1. YERLİ TOPRAKLAR

Bu topraklar genellikle düz ve az eğimli yerlerde oluşmuş topraklardır. Ana kayaların, yerinde ayrışmasıyla oluşmuş topraklardır.

Türkiye deki başlıca yerli topraklar şunlardır:

Orman Toprakları

Orman altında gelişen, bol organik madde içeren. onun için de koyu renkli olan topraklardır. Karadeniz Bölgesi’nin büyük bir kısmında, Orta Anadolu’nun 1200 m den daha yüksek ormanlık yerlerinde, Yıldız dağlarında. İç Bati Anadolu eşiğinde ve Güneydoğu Toroslarda yaygın olarak bulunur. Orman toprakları kireçli ye kireçsiz olmak üzere iki gruba ayrılır.

Kireçsiz orman toprakları, Kuzey Anadolu dağlarında ye Yıldız dağlarının kuzeye bakan yamaçlarındaki topraklar fazla yağış nedeniyle yeteri kadar yıkanılır. Toprakta bulunan karbonat ve diğer çözünebilen maddeler bu yıkanmanın etkisiyle ya alt katlarda birikir ya da iyice topraktan uzaklaşır. Bunun sonucu olarak da topraklar genellikle gri (boz) renkli olurlar. Böyle topraklar asit reaksiyon gösterirler.

Kireçli orman topraklarının bünyesinde bol miktarda kireç bulunur. Yağışın yeterli olmadığı yerlerde topraktaki $CaCO_3$ yıkanıp alt katlara taşınmaz ve topraktan uzaklaştırılmaz. $CaCO_3$, bu tip topraklarda yüzeyin hemen altında yumrular şeklinde birikmiştir. Bu topraklar Kuzey Anadolu dağlarının güneye bakan yamaçlarında ve iç yörelerimizdeki meşe ormanlarının altında oluşmuştur. Kireçli orman toprakları kahve renklidir. Onun için bu topraklara kahverengi orman toprakları da denir.

İster kireçli ister kireçsiz olsun orman toprakları. genel olarak tarıma elverişli değildir.